

UDK 37.017:316.77

Ulmas F. MEYLIYEV,
Falsafa fanlari doktori (PhD), dotsent v.b.,
Renessans ta'lim universiteti Talabalar bilan ishlovchi bosh mutaxassisi
E-mail: ulmas_meyliyev@mail.uz,

Renessans ta'lim universiteti professori, siyosiy fanlar doktori T.Alimardonov taqrizi asosida

MECHANISMS FOR STRENGTHENING IDEOLOGICAL IMMUNITY OF YOUTH IN THE CONDITIONS OF GLOBALISATION

Annotation

This article discusses the role of spiritual factors in the formation and development of ideological immunity in society. It also analyzes the important role of education in the development of ideological immunity.

Key words: Globalization, ideology, ideological immunity, ideological training grounds, spirituality, enlightenment, education, upbringing, the human soul.

МЕХАНИЗМЫ УКРЕПЛЕНИЯ ИДЕОЛОГИЧЕСКОГО ИММУНИТЕТА МОЛОДЕЖИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Аннотация

В данной статье рассматривается роль духовных факторов в формировании и развитии идеологического иммунитета в обществе. Также анализируется важная роль образования в развитии идеологического иммунитета.

Ключевые слова: Глобализация, идеология, идеологический иммунитет, идеологические тренировочные площадки, духовность, просвещение, образование, воспитание, человеческая душа.

GLOBALLASHUV SHAROITIDA YOSHLARNING MAFKURAVIY IMMUNITETNI MUSTAHKAMLASH MEXANIZMLARI

Annotatsiya

Mazkur maqolada jamiyatda mafkuraviy immunitetni shakllantirish va rivojlantirishda ma'naviy omillarning o'rni haqida fikr-mulohazalar yuritilgan. Shuningdek unda mafkuraviy immunitetni rivojlantirishda ta'lim-tarbiyaning o'rni muhim ekanligi tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: Globallashuv, mafkura, mafkuraviy immunitet, mafkura poligonlari, ma'naviyat, ma'rifat, ta'lim, tarbiya, inson qalbi.

Kirish. Bugungi kunda dunyo miqyosida kechayotgan globallashuv jarayoni jamiyat hayotining barcha sohalariga, xususan, yoshlar dunyoqarashi va tafakkuriga kuchli ta'sir ko'rsatmoqda. Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi, internet va ommaviy kommunikatsiya vositalarining keng tarqalishi natijasida turli g'oyalar, qarashlar va mafkuralar chegarasiz tarzda tarqalmoqda. Bu jarayon bir tomondan insoniyat taraqqiyoti uchun yangi imkoniyatlar yaratib berayotgan bo'lsa, ikkinchi tomondan yoshlar ongiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan yot g'oyalar va mafkuraviy tahdidlarning kirib kelishiga ham sabab bo'lmoqda.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Tadqiqotchi L. Israilova o'z ilmiy ishlarida globallashuv davrida yoshlar ongiga ta'sir etuvchi buzg'unchi g'oyalar, diniy ekstremizm va radikalizm kabi xavflarni alohida ko'rsatib o'tadi. Muallifning fikricha, bunday tahdidlarga qarshi kurashishning asosiy yo'li – yoshlarning mafkuraviy immunitetini shakllantirish, ularda milliy qadriyatlar va vatanparvarlik ruhini mustahkamlashdir.

Yoshlar har qanday jamiyatning ajralmas qismidir, globallashuv davrida avvalambor uning muammolari birinchilardan bo'lib yuzaga chiqadi. Insoniyatning global muammolari, globallashuvning real jarayonlari va shakllarini aniqlashda, birinchi navbatda, yoshlar parametri turadi. Aynan yoshlar iqtisodiy va ijtimoiy tomondan aziyat chekadilar va mojarolar markaziga bo'lib qolishlari mumkin. Avvalo, yoshlar yangilanib borayotgan dunyoviy etikani puxta egallab, uning

asosida yashashni o'rganishlari kerak. Mustaqil hayotga kirib kelayotgan yoshlarimiz tinchlik madaniyatini anglashlari va tushunib etishlari, globallashuv sharoitida ijtimoiy masofadan qarashlari muhimdir[1].

Bu borada O'zbekiston Respublikasining bir qator qonun hujjatlarida fuqarolarni nomaqbul axborotlardan himoyalashga qaratilgan qat'iy talablar mustahkamlab qo'yilgan. Avvalo, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida har kim o'zi istagan axborotni izlash, olish va uni tarqatish huquqiga ega ekanligi, amaldagi konstitutsiyaviy tuzumga qarshi qaratilgan axborot va qonun bilan belgilangan boshqa cheklashlar bundan mustasno ekanligi belgilab qo'yilgan[2].

Qalb va ong hayotning ma'no-mazmunini belgilaydigan, inson vujudini boshqarib turadigan sezgi va fikr markazlaridir. Qalb - his-tuyg'ular makoni. Inson his-tuyg'ulari o'ta nozik bo'lgani bois qalb o'zgarib turadi. Inson qalbi adashishlardan xoli emas. Adashishlardan saqlanish uchun esa ishonch shakllangan bo'lishi kerak. Ishonch, o'z navbatida, e'tiqodga asos bo'ladi. E'tiqodli qalbni esa yengish qiyin.

Dunyoqarashi teran va fikrlash doirasi keng inson o'zini boshqarish, fikrini erkin bayon qilish va uni himoya qila olishni biladi. Lekin tuyg'u va tafakkuri to'liq shakllanib ulgurmagani sababli yoshlarda e'tiqod va dunyoqarash xiyla zaifroq bo'ladi. Shu bois yoshlar qiziqqon, hissiyotlarga tez beriladi. Mafkuraviy tajovuz muayyan millat, jamiyat, davlatning tinchligi va barqarorligiga qarshi qaratilgan,

ijtimoiy-siyosiy munosabatlarni zaiflashtirishga, barbod qilishga yo'naltirilgan, fuqaro va jamiyat xavfsizligiga tahdid soluvchi g'oyaviy-nazariy qarashlarga tayanadi. Mafkuraviy tajovuz - biron bir mamlakatga nisbatan ichkaridan yoki tashqaridan turib bevosita amalga oshiriladigan g'oyaviy buzg'unchilikning bir shakli. Bugun mafkuraviy tajovuzni amalga oshirish uchun xilma-xil usullardan, ijtimoiy-iqtisodiy qiyinchiliklardan, shuningdek, zamonaviy texnika, telekommunikatsiya vositalaridan ustalik bilan foydalanilmoqda.

Mamlakatimizda mafkuraviy tajovuz aholining ma'lum bir qatlamlari, ayniqsa, yoshlarning qarashlarini o'zlariga ma'qul yo'nalishda o'zgartirish, diniy ekstremizm, axloqsizlik kabi g'oyalarni singdirishdek ko'rinishlarda sodir bo'lmoqda. Bunday tajovuz demokratiya bayrog'i ostida fuqarolarni qonuniy hokimiyat organlari faoliyatini izdan chiqarish, zo'ravonlikka undash, ularni konstitutsiyamizda ko'zda tutilmagan boshqa tuzilmalar bilan almashtirishga chaqirishdek urinishlarda ham namoyon bo'lmoqda. Bunday tajovuzlarga yo'l qo'ymaslikning eng qulay yo'li yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishdir.

"Mafkuraviy immunitet" tushunchasini dastlab Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov ishlatgan va unga quyidagicha ta'rif bergan: "ma'lumki, har qanday kasallikning oldini olish uchun, avvalo, kishi organizmida unga qarshi immunitet hosil qilinadi. Biz ham farzandlarimiz yuragida ona Vatanga, boy tariximizga, ota-bobolarimizning muqaddas diniga sog'lom munosabatni qaror toptirishimiz, ta'bir joiz bo'lsa, ularning mafkuraviy immunitetini kuchaytirishimiz zarur"[3]. Immunitet - muayyan himoya demakdir va u nimaningdir oldini olishga, unga qarashi kurashga qaratilgan bo'ladi.

Milliy g'oya asosidagi mafkuraviy immunitet, avvalo, har bir yurtdoshimizning sog'lom e'tiqod va yuksak dunyoqarashga ega bo'lishini taqozo etadi. Mafkuraviy bo'shliqni to'ldirish va mafkuraviy immunitetni shakllantirish barkamol avlod tarbiyasining muhim yo'nalishidir. Bugungi insoniyat turli xil g'oyalar va siyosiy kurashlar butun jahon miqyosida avj olayotgan, g'oyaviy qarama-qarshiliklar keskinlashayotgan bir sharoitda yashamoqda. Nima uchun kishilar ongi va qalbi uchun kurash turli mafkuralarning bosh maqsadiga aylanib qoldi? Gap shundaki, muayyan g'oya tom ma'noda g'oya bo'lishi uchun kishilar ongini egallashi, to'g'rirog'i, ularning qalbidan joy olishi shart. Aks holda u yoki bu g'oya faqat muayyan xabar yoki axborot sifatida saqlanib qoladi, xolos. Boshqacha aytganda, omborxonadagi keraksiz buyumlar kabi ongimizning bir chetidan joy egallab yotaverishi mumkin. Bir so'z bilan aytganda, bunday holatda g'oya shaxs uchun hech qanday ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lmaydi. G'oya faqatgina inson qalbini egallaganda, inson ma'naviy-ruhiy holatining uzviy qismiga aylangandagina harakatga da'vat etuvchi, rag'batlantiruvchi kuchga, harakat uchun qo'llanmaga aylanadi.

Shuning uchun ham bugungi kunda nafaqat inson ongini, balki qalbini ham egallash mafkuraviy kurashning bosh maqsadi bo'lib qolmoqda. Aynan shuning uchun ham yer yuzining turli mintaqalari xalqlarining ongi va qalbi turli g'oyalarni sinash maydoniga, boshqacha aytganda, mafkuraviy poligonga aylantirilmoqda. Tarixga nazar tashlaydigan bo'lsak, o'zga hududlarni zabt etish maqsadida ishlatiladigan urush qurollari uzluksiz takomillashib borganini ko'ramiz.

U nayzalardan toki zamonaviy qurollargacha, zambaraklardan to yer yuzining har qanday nuqtasiga bexato yetib boradigan qit'alararo ballistik raketalarigacha bo'lgan uzoq yo'lni bosib o'tdi. Bu qurollar bosib olinishi kerak bo'lgan hududlar aholisini jismonan yo'q qilishga qaratilgan edi. Bugungi kunda esa o'zga hududlarni zabt etish uchun ularning

aholisini yo'qotish shart emas. Zero, ongi va shuuri zabt etilgan, qarash va kayfiyatlarini "ma'qul" yo'nalishga o'zgartirilgan aholi ko'magida har qanday boylik, tabiiy resurslarga egalik qilish mumkin bo'lib qolmoqda. Mafkura poligonlarida sinovdan o'tayotgan, mohiyatan g'ayriinsoniy bo'lgan g'oyalarga qarshi tura olish uchun aholida mafkuraviy immunitet hosil qilish lozim.

Immunitet kishi vujudining turli infeksiyon kasalliklarga berilmaslik xususiyatini ham ifodalaydi. Insonning butun hayoti davomida tashqi ta'sirlarga aks javob sifatida orttirilgan immunitet tizimi shakllanadi. Avvalo, insonning ko'plab xususiyatlari tug'ma bo'lsa, mafkuraviy immunitetni shakllantirish, shakllantirib borish zarur. Ikkinchidan, u har bir avlod uchun o'ziga xos xususiyatga ega bo'ladi. Uchinchidan, immunitet tizimi shakllangandagina mafkuraviy daxlsizlikni ta'minlash mumkin. Mafkuraviy immunitet tizimining asosiy va birinchi unsuri, bu bilimdir. Ammo bilimlar ko'p. Masalan, buyuk davlatchilik shovinizmi yoki agressiv millatchilik mafkurasida amaliyoti tarafdorlari ham muayyan "bilim" larga tayanadilar va uni boshqalarga singdirishga harakat qiladilar. Shunday ekan, bir tomondan mafkuraviy immunitet tizimidagi bilimlar obyektiv bo'lishi, voqelikni to'g'ri va to'liq aks ettirishi, inson ma'naviyatining boyishiga va jamiyat taraqqiyotiga xizmat qilishi lozim. Ikkinchi tomondan, bu bilimlar o'z mohiyat e'tiboriga ko'ra, vatan va xalq manfaatlarini, umuminsoniy qadriyatlar ustuvorligi bilan uzviy bog'liq bo'lmog'i kerak. Mafkuraviy immunitet tizimining ikkinchi asosiy qismi ana shunday bilimlar zamirida shakllanadigan qadriyatlar tizimidir.

Zero, bilimlar qanchalik obyektiv va chuqur bo'lsa, uning zamirida yuzaga kelgan qadriyatlar ham shunchalik mustahkam bo'ladi. Bir so'z bilan aytganda, shaxs, millat yoki davlatning qadriyatlar tizimi mafkuraviy immunitetning imkoniyatlarini belgilab beradi va mafkuraviy tajovuzlar qoshqalarni mustahkam qalqon bo'lib xizmat qiladi. Hozirgi zamonning o'ziga xos xususiyatlaridan biri shuki, u chegara bilmaydigan, hududni pisand qilmaydigan xilma-xil muammolarga serob. Biron davlat - u xoh katta, xoh kichik davlat bo'ladimi, ichida vujudga kelgan muammo tez sur'atlar bilan, nafaqat yon-veridagi qo'shni davlatlarga, balki olisdagi mamlakatlarga ham kirib bormoqda. Bir davlatning tashvishi qoshqalarni ham tashvishga solmoqda. Muammolar ko'lam yoyilib ketmoqda, boshqacha aytganda, globallashtirish. Har qanday ijtimoiy hodisaning ijobiy va salbiy tomoni bo'lgani singari globallashtirish ham o'z ijobiy va salbiy tomonlariga ega. Ijobiy tomoni shunda ko'rinmoqdaki, davlatlar va xalqlar o'rtasida integratsiya va hamkorlik aloqalari kuchaymoqda, kapital, tovarlar, ishchi kuchi erkin harakat qilishi uchun katta qulayliklar yaratib berilmoqda, ko'plab yangi ish o'rinlari tashkil etilmoqda, zamonaviy kommunikatsiya va axborot texnologiyalari, ilm-fan yutuqlari tezlik bilan tarqalmoqda, qadriyatlar umuminsoniy negizda uyg'unlashmoqda.

Globalashuv mafkuraviy ta'sir o'tkazishning nihoyatda o'tkir quroliga aylandi. U har xil siyo-siy kuchlar va markazlarning manfaatlariga xizmat qilmoqda. Ana shunday vaziyatda milliy g'oya va mafkuraga bo'lgan ehtiyoj yanada oshadi. Bunday sharoitda har bir odam mustaqil fikri va mustahkam dunyoqarashiga ega hamda irodali bo'lishi zarur. Aks holda, turli ma'naviy tahdidlarga qarshilik ko'rsata olmaydi, ularning ta'siriga berilib, to'g'ri yo'ldan adashib, berk ko'chaga kirib ketishi oson bo'lib qoladi. 2017-yilning noyabr oyida Samarqandda bo'lib o'tgan "Markaziy Osiyo: yagona tarix va umumiy kelajak, barqaror rivojlanish va taraqqiyot yo'lidagi hamkorlik" mavzuidagi xalqaro konferensiyada Prezident Shavkat Mirziyoyev forum qatnashchilari hamda dunyo jamoatchiligini xavfsizlikka tahdidlarni "o'ziniki va o'zgalarniki" deb ajratishdan voz kechish, "yaxlit xavfsizlik"

tamoyiliga amalda rioya qilish, bu sohada amaliy hamkorlikni chuqurlashtirish zarurligini ta'kidlagan edi. Zotan, mintaqa davlatlari terrorizm hamda diniy ekstremizm tahdidlariga birdek duch kelmoqda[4].

Davlatimiz rahbari xalqaro terrorchilik va ekstremizm asosida, boshqa omillar bilan bir qatorda, johillik hamda toqatsizlik ham yotganini BMT Bosh Assambleyasi 72-sessiyasining yuksak minbaridan turib alohida aytib o'tdi. Shu bois insonlar ongi uchun kurash asosiy vazifadir. Birinchi navbatda, yoshlar tafakkurini egallab olish talab qilinadi. Chunki ekstremistik faoliyat va zo'ravonlik bilan bog'liq jinoyatlarning aksariyati 30 yoshga yetmagan yoshlar tomonidan sodir etilmoqda. "Sayoramizning ertangi kuni, farovonligi farzandlarimiz qanday inson bo'lib kamolga yetishi bilan bog'liq", degan edi Shavkat Mirziyoyev. BMTga a'zo mamlakatlar vakillari O'zbekistonning Yoshlar huquqlari to'g'risidagi xalqaro konvensiyasini ishlab chiqish, jahon jamoatchiligiga islom dinining asl insonparvarlik mohiyatini yetkazish, Bosh Assambleyaning "Ma'rifati va diniy bag'rikenglik" deb nomlangan maxsus rezolyutsiyasini qabul qilish bo'yicha tashabbuslarni qo'llab-quvvatladi. Aholisining 60 foizini yoshlar tashkil qiluvchi Markaziy Osiyo - eng yosh mintaqalardan biri. So'nggi bir yarim yil ichida mutlaqo yangi siyosiy muhit shakllanib ulgurgan bugungi kunga kelib, bu qadar hayotiy ahamiyatga molik masalalarni faqatgina birgalikdagi intilishlar, hamkorlikni kengaytirish hamda kuchaytirish orqali hal etish mumkinligini mintaqadagi barcha anglab yetdi.

Yoshlarda mustahkam fuqarolik pozitsiyasi, kuchli mafkuraviy immunitetni shakllantirish borasida yagona strategiyani ilgari surish ertamiz egalarining terrorizm va ekstremizm g'oyalari samarali qarshi turishiga xizmat qiladi. Bu yerda yoshlarni ijtimoiy himoyalashni kuchaytirish bo'yicha vazifalar birinchi o'ringa chiqadi. Yoshlar migratsiyasiga turtki bo'layotgan ishsizlik, sifatli ta'lim olish imkoniyatining cheklanganligi hamda o'z navbatida, madaniyat va bilim darajasining pastligi ekstremistlarga qo'l kelayotgan salbiy omillar bo'lib, aynan shu holatlar yoshlarni himoyasiz ahvolda solib qo'yimoqda. Aniqki, yosh yigit-qizlar internet manbalaridan eng ko'p ma'lumot oluvchi qatlamdir hamda bundan terrorchilik tuzilmalari imkon qadar foydalanmoqda.

Faol internet auditoriyasining tafakkuri va kayfiyatini o'z g'oyalari bo'ysundirayapti, yoshlarning qalbiga qo'rquv, nafrat hamda zo'ravonlik urug'ini sochmoqda. Globallashuv sharoitida internet terrorchilar uchun yangi a'zolarini aniqlash, miyasini zaharlash va o'z tashkilotiga tayyorlashda, mablag' yig'ish hamda ularni o'tkazishda, terrorchilik harakatlarini amalga oshirish va o'z maqsadlarini ommalashtirishda bosh qurolga aylandi. Zo'ravonlikka tayangan ekstremizm hamda terrorizmning oldini olish va unga qarshi kurashning dolzarb muammolari yosh avlodni buzg'unchi g'oyalar, ekstremizm hamda terrorizm ta'sirlaridan himoyalash bo'yicha siyosiy-huquqiy, ijtimoiy va tashkiliy-profilaktik vositalarni yanada takomillashtirishni taqozo qilyapti. Ta'lim - bu, jamiyatni yuksaltirishni belgilab beruvchi ijtimoiy institutdir, u ijtimoiy ongni shakllantiradi. Bugungi kunda shuning uchun ta'limga uning istiqboliga katta e'tibor qaratilyapti. Ta'lim-tarbiya yoshlarimiz ma'naviyatini yuksaltirish va istiqbolimizni nurafshon qilish vositasidir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Tarbiya qancha mukammal bo'lsa, xalq shuncha baxtli yashaydi", - deydi donishmandlar. Tarbiya mukammal bo'lishi uchun esa bu masalada bo'shliq paydo bo'lishiga yo'l

qo'yib bo'lmaydi». Darhaqiqat, jamiyatdagi barcha muammolar ma'naviy jihatdan barkamol insonlarning sa'y-harakati asosida o'z yechimini topadi[5]. Demak, kishilarning ruhiyati, ya'ni ma'naviyatini yuksaltirishni samarali vosita va usullarini yaratish lozim. Yoshlarga ta'lim olishda keng imkoniyatlar yaratib berish, shuningdek ta'limning sifatini hozirgi zamon talablariga muvofiq bo'lishini ta'minlash uchun zarur bo'lgan barcha shartsharoitlarni vujudga keltirish O'zbekistonda ta'lim tizimini isloh qilishning ustuvor vazifalari hisoblanadi.

Globallashuv va intensivlashuv davrida jamiyatdagi iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy o'zgarishlar, zamondoshlarimiz dunyoqarashida ham o'ziga xos sintez hodisasini yuzaga chiqarmoqda. Zotan, yangi g'oyalarning paydo bo'lishiga keng ko'lamli bilimlarga ega bo'lish samarali ta'sir qiladi. Tafakkurga internet, telefon, televideniya, kompyuter texnologiyalaridan foydalanish orqali vositali ta'sir etish mumkin. Chunki juda katta hajmdagi maqola, yoxud ilmiy asarning mazmun mohiyatini yarim betlik annotatsiyada ifodalash mumkin bo'lganidek, klipda ham, inson hayotining butun mazmunini besh minutlik rolik orqali tushunib bilish mumkin. Demak, texnologiyalarning rivojlanishi bir tomondan ijobiy natijalar bersa, ikkinchi tomondan, salbiy ta'sir etishi ham mumkin. Tushunish uchun imkoniyatning chuqurligi talab etilishi shubhasiz. Tanqidiy tafakkur qilishni shakllantirish degani emasdir. Zotan, tanqidiy tafakkur rivoji uchun bilimlarning chuqurligi talab etiladi. "Hozirgi vaqtda rivojlangan mamlakatlarda ta'lim jamiyatning, bir tomondan asosiy ishlab chiqaruvchi kuchi insonni kamol toptiradigan, boshqa tomondan esa - dunyoqarashni shakllantirish manbai, jamiyat madaniyatlilik darajasining ko'rsatkichi hisoblanuvchi yirik tarmog'iga aylanish tendensiyasi tobora bo'rtibroq namoyon bo'layotgani tasodiiy bir hol emas. Mamlakat qudrati avvalo ta'lim tizimi bilan belgilanishi aniq-ravshan tus olmoqda. Chunki ta'lim tizimining qanchalik samarador ekaniga qarab shu jamiyatning ma'rifatlilik darajasi va kelajagi haqida tasavvur hosil qilish mumkin". Demak, ta'lim ma'naviyatning tarkibiy qismini tashkil etadi. Chunki ta'lim nafaqat u yoki bu fanni yoxud sohani o'zlashtirishga, shuning bilan birga insonlarning ma'nan barkamol bo'lishiga ham xizmat qiladi, ta'limning mazmun-mohiyatiga singdirilgan ezgulik, bunyodkorlik, vatanparvarlik, millatparvarlik va umuminsoniylik kabi umuminsoniy qadriyatlar insonning axloqiy-ma'naviy yuksalishiga xizmat qiladi. Shu ma'noda, ta'limsiz ma'naviyat bo'lmaganidek, ma'naviyatsiz ta'lim ham bo'lmaydi. Ular o'zaro chambarchas bog'liq holda jamiyat ijtimoiy hayotining yuksalishiga xizmat qiladi.

Ta'lim-tarbiya-bu, insonning go'zal fazilatlarini kamol toptirishiga xizmat qiladigan sohadir. Odamlar har doim insoniylik haqidagi bilimlarga ehtiyoj sezishadi. Ta'lim konsepsiyasida insonning o'sha ichki ehtiyojini qondirish, uning his-tuyg'ulariga ruhiyatiga, ta'sir etish va tafakkurini kengaytirishga e'tibor beriladi. Ijtimoiy-ma'rifiy faoliyatida faol ishtirok etishi mushohada qilishning yuksalishi, mehnat jamoalarida yaratish va bunyod etish o'zini ijodiy namoyon qilishiga imkon yaratiladi. Ta'limning rivojlanishi ma'naviyat bilan bog'liqlikda kechadi. U inson hayotining uzviy bo'lagi bo'lib, usiz jamiyatning rivojlanishini tasavvur etib bo'lmaydi. Inson ma'naviyatini yuksaltirishda ta'lim-tarbiya tizimining muhim omil ekanini yaxshi anglagan respublikamiz davlat siyosatida ta'limga alohida e'tibor qaratildi[6]. Mamlakatimizda izchil davom etayotgan ta'lim islohotlari yoshlarimizni ma'naviy jihatdan boy, barkamol insonlar qilib tarbiyalashga qaratilgandir.

ADABIYOTLAR

1. Sh. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi. T: 2022 y.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi Toshkent: 2023 y.
3. Karimov I.A. Jamiyatimiz mafkurasi xalqni xalq, millatni millat etishga xizmat qilsin. T: "O'zbekiston" 1998-y. - 36 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-tom.-T: O'zbekiston, 2017 y. 505 b.
5. Shermuxamedova N. Ta'lim ijtimoiylashuvning ustuvor yo'nalishlari. // Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari.-T: Nishon noshri nashriyoti, 2010 y. 24 b.
6. Qahhorova M. Uzluksiz ta'lim tizimi va ma'naviy axloqiy muhit // Falsafa va huquq.-2016 y.-2 son